

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 8/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av virkesmätningsslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 21 maj 2002 en proposition med förslag till lag om ändring av virkesmätningsslagen (RP 69/2002 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Vilppu Talvitie och officiella mätaren Lauri Hjelm, jord- och skogsbruksministeriet
- kvalitetschef Hannu Tolonen, Forststyrelsen
- professor Erkki Verkasalo, Skogsforskningsinstitutet METLA

- förstämästare Risto Ranta, Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio
- direktör Karen Wik-Portin, Kustens skogscentral
- jurist Tommi Siivonen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- branschchef Simo Jaakkola, Koneyrittäjien liitto
- avdelningschef Pertti Litmanen, Skogsindustrin rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- justitieministeriet
- Trä- och specialbranschernas förbund.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att virkesmätningsslagen ändras och de operativa uppgifter som hänför sig till verkställigheten av lagen överförs från jord- och skogsbruksministeriet till Skogsforskningsinstitutet. Förslaget innebär att de tre tjänsterna för officiella mätare som finns vid jord- och skogsbruksministeriet och de som utnämns till dem blir tjänster och tjänstemän vid Skogsforskningsinstitutet när lagen träder i kraft.

Skogsforskningsinstitutet skall svara för tillsynen över fabriksmätningen av virke samt för de praktiska arrangemangen kring de officiella

mätarnas och mätningsskämndernas verksamhet. Den högsta ledningen av och tillsynen över verkställigheten av virkesmätningsslagen hör fortfarande till jord- och skogsbruksministeriet. Lika så skall ministeriet fastställa mätningsskemeterna för virkesmätning och därtill hörande mätningsskemsanvisningar samt tillsätta virkesmätningsskemsdelegationen och mätningsskemsämnderna.

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Virkesmätningslagen (364/1991) innehåller bestämmelser om mätning av virke och mätning av flis- och sågspånspartier som är större än 20 kubikmeter löstmått. I lagen bestäms också om organisationerna för mätning av virke, om officiell mätning och inspektionsmätning. Utskottet påpekar att lagbestämmelserna är primära och förpliktande inom sitt tillämpningsområde, dvs. att ett avtalsvillkor som strider mot lagen är ogiltigt. För officiella mätningar och inspektionsmätningar finns officiella mätare och en mättningsnämnd. Jord- och skogsbruksministeriet fastställer de officiella mätarnas mätardistrikt och för varje mätardistrikt den skogscentral som utgör bas för den officiella mätarens verksamhet. Ministeriet tillsätter också en eller flera mättningsnämnder. Det primära syftet med bestämmelserna är att trygga den svagare partens ställning vid virkesmätning.

Enligt motiveringen är syftet med propositionen att utveckla arbetsfördelningen mellan jord- och skogsbruksministeriet och organisationerna under det på ett ändamålsenligt sätt utifrån principerna för den pågående reformen av centralförvaltningen. Ett av målen för centralförvaltningsreformen är att minska ministeriernas operativa uppgifter så att de bättre kan tjäna som strategiska staber för regeringen. I propositionen framhålls att en överföring av uppgifterna också stärker växelverkan mellan verkställigheten av virkesmätningslagen och den FoU-verksamhet som gäller branschen. Utskottet understryker vikten av att Skogsforskningsinstitutet får tillräckligt med resurser för att klara av de nya uppgifterna.

Den högsta ledningen av och tillsynen över verkställigheten av virkesmätningslagen föreslås alltså till ministeriet. Likaså skall ministeriet fortfarande ha rätt att dels utfärda normer på lägre nivå när det gäller mätningen av virke, dels tillsätta virkesmätningsdelegationen och mättningsnämnderna.

Av en rapport till utskottet framgår det att jord- och skogsbruksministeriet utifrån ett resul-

tatavtal mellan ministeriet och Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio har fattat beslut om och år 2002 uppdragit åt utvecklingscentralen sådana inspektionsmätningar i terrängen enligt finansieringslagen som tidigare utförts av officiella mätare. Utskottet vill dock påpeka att myndighetsuppgifter enligt 1 § 2 mom. i lagen om skogscentraler och Skogsbrukets utvecklingscentral (1474/1995) inte hör till utvecklingscentralens uppgifter. Å andra sidan har det vid behandlingen av ärendet lyfts fram att utvecklingscentralens agerande i fråga om inspektioner av detta slag motsvarar det tidigare förfarandet gällande centralens arbete ute i terrängen och att de inspektioner utvecklingscentralen utfört på ministeriets förordnande kan ses som teknisk informationsinsamling och inte som myndighetsuppdrag. Men det måste, menar utskottet, absolut utredas om överföringen av uppgifterna strider mot 1 § i lagen om skogscentraler och Skogsbrukets utvecklingscentral.

Av de orsaker som framgår av propositionen och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och befogad. Utskottet tillstyrker lagförslaget med anmärkningarna ovan och ändringsförslaget nedan.

Detaljmotivering

37 g §. Ett av expertutlåtandena tog upp frågan om förhållandet mellan den föreslagna 37 g § och 10 § i virkesmätningsförordningen. Med hänvisning till den nya grundlagen ansågs det att det föreslagna bemyndigandet i 37 g § måste preciseras, om det är meningen att allmänt förpliktande regler skall kunna utfärdas med stöd av bestämmelsen. Jord- och skogsbruksministeriet har med stöd av 37 g § i den gällande lagen och 10 § i förordningen utfärdat ett beslut om innehållet i fabriksmätningshandlingar som upprättas av en officiell mätare (537/1997), som publicerats i författningssamlingen. Dessutom har jord- och skogsbruksministeriet stött sig på 37 g § när det utfärdat allmänna anvisningar om fabriksmätning. Ministeriebeslutet innehåller

tekniska bestämmelser om vad ett protokoll över officiell mätning och inspektionsmätning som gäller fabriksmätning och ett beslut som fattas vid en officiell mätning och som gäller fabriksmätning skall innehålla förutom det som anges i lagen. Ministeriebeslutet ställer strängare kvalitativa krav på handlingar som sätts upp av officiella mätare, för att mätningssparten bättre skall kunna bedöma om beslutet behöver överklagas. Utifrån erhållen utredning föreslår utskottet att

37 g § 1 mom. preciseras så att föreskrifterna bara får vara tekniska.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår jord- och skogsbruksutskottet

att lagförslaget godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av virkesmätningsslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i virkesmätningsslagen av den 22 februari 1991 (364/1991) 3 § 1 mom. 9 punkten, 5 och 24 §, 32 § 1 mom., 37 e § 1 mom., 37 f §, 37 g § 1 mom. samt 41, 43, 44 och 47 §, dessa lagrum sådana de lyder, 3 § 1 mom. 9 punkten, 5 och 24 §, 32 § 1 mom., 37 e § 1 mom., 37 f §, 37 g § 1 mom., samt 43, 44 och 47 § i lag 159/1997 och 41 § delvis ändrad i nämnda lag, som följer:

3, 5, 24, 32, 37 e och 37 f §
(Som i RP)

37 g

Jord- och skogsbruksministeriet kan, efter att ha hört virkesmätningssdelegationen, meddela närmare *anvisningar* och *tekniska föreskrifter* om förrättande av inspektionsmätning.

41, 43, 44 och 47 §
(Som i RP)

Ikraftträdelsebestämmelsen

(Som i RP)

JsUB 8/2002 rd — RP 69/2002 rd

Helsingfors den 10 juni 2002

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Timo Kalli /cent
medl. Hannu Aho /cent
Nils-Anders Granvik /sv
Pertti Hemmilä /saml
Matti Kangas /vänst
Tapio Karjalainen /sd
Marja-Leena Kemppainen /kd
Katri Komi /cent

Lauri Kähkönen /sd
Esa Lahtela /sd
Eero Lämsä /cent
Pertti Mäki-Hakola /saml
Olli Nepponen /saml
Erkki Pulliainen /gröna
Unto Valpas /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.